

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZKLANA HUTA na lata 2009-2016

GMINA LIPUSZ

marzec 2009

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZKLANA HUTA

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Szklana Huta określa działania w sferze jej rozwoju na lata 2009 - 2016. Jego realizacja ma stworzyć warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego sołectwa Szklana Huta i aktywizacji jego mieszkańców. Przewiduje on realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

Dokument powstał w oparciu o wytyczne zawarte w „Instrukcji do planu odnowy miejscowości” i jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwianie rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpływanie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości zawiera:

- charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja;
- inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości;
- ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja;
- opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Podstawą opracowania planu jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lipusz przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/188/2006 Rady Gminy Lipusz z dnia 21 czerwca 2006. Przy jego opracowywaniu wzięto także pod uwagę wnioski zgłaszane na zebraniach wiejskich, sołtysa i radę sołecką oraz organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Lipusz.

W opisie planowanych do realizacji zadań zawarto nie tylko przedsięwzięcia inwestycyjne ale również inne zadania przyczyniające się do aktywizacji społeczności lokalnej.

Plan Odnowy Miejscowości Szklana Huta ma posłużyć przede wszystkim uzyskaniu wsparcia z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013. Wymienione w planie zadania mogą się również ubiegać o wsparcie z innych źródeł.

W miarę potrzeb i pojawiania się nowych możliwości uzyskania wsparcia na rozwój obszarów wiejskich plan może być aktualizowany. Pozwoli to na efektywne i racjonalne podejmowanie działań służących rozwojowi sołectwa.

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

1.1. Podstawowe dane (położenie wsi, powierzchnia, liczba ludności):

Sołectwo Szklana Huta położone jest w gminie Lipusz. Gmina leży w środkowej części województwa pomorskiego w powiecie kościerskim. W skład sołectwa wchodzi miejscowości: Szklana Huta, Krosewo i Trawice.

Według fizyczno-geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego Szklana Huta leży na terenie podprovincji Pojezierzy Południowych w mezoregionach Równina Charzykowska i Bory Tucholskie. Etnograficznie miejscowość przynależy do Kaszub. Szklana Huta położona jest wśród malowniczych jezior i lasów. Cały obszar sołectwa znajduje się w dorzeczu Wdy.

Sołectwo Szklana Huta zajmuje obszar 14,71 km² co stanowi 13,5% powierzchni gminy. Lasy pokrywają 12,29 km² sołectwa. Obszar ten zamieszkuje 155 mieszkańców co stanowi 4,5% ogółu mieszkańców gminy. W Szklanej Hucie mieszka 99 osób, w Krosewie 30, a w Trawicach 26. Na przestrzeni ostatnich 10 lat można zaobserwować systematyczny spadek liczby mieszkańców sołectwa w 2000 roku było ich 166, ubyło więc 11 osób, co stanowi spadek o ponad 6%.

Szklana Huta leży wśród lasów około 2 km od drogi powiatowej nr 2401G Lipusz – Tuskowy, do której prowadzi gruntowa droga gminna.

1.2. Historia wsi Szklana Huta

W Szklanej Hucie w XIX w. funkcjonowała huta szkła. Początkiem budowy huty była cegielnia, która produkowała cegłę do budowy huty i domów dla szklarzy. W hucie produkowano głównie butelki, zamknięcia do mich oraz różne drobne przedmioty szklane. Dzięki staraniom przedsiębiorcy wieś otrzymała połączenie kolejowe Kościerzyna- Lipusz- Chojnice, które uruchomiono 15 lipca 1902 roku. Jednak spadek koniunktury na produkowane szkło, zatargi z władzami państwowymi, a w końcu rozlanie się ciekłego szkła z kadzi przesądziły o jej zamknięciu. Budynek rozebrano, a ziemię rozparcelowano. Do dziś można znaleźć na polu bryłki szkła, potłuczone butelki a przede wszystkim porcelanowe kapsle, na których widnieją napisy z różnych stron świata.

Szklana Huta zwana była dawniej Tuskowską Hutą. W 1892 r. zamieszkiwało ją 148 mieszkańców.

1.3. Przestrzenna struktura miejscowości Szklana Huta

Wieś Szklana Huta położona jest w przepięknej malowniczej okolicy na terenie pagórkowatym, otoczona lasami. Jest to wieś o zabudowie nieregularnej, wielodrożna. Wschodnim skrajem wsi przebiega linia kolejowa przy której znajdują się budynki stacyjne. Do wsi przylegają także osiedla domków letniskowych. Do głównych atutów miejscowości

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZKLANA HUTA

zaliczyć można: jezioro Trawiki z plażą, kilka małych jezior ukrytych w okolicznych lasach, liczne drobne gospodarstwa rolne, zabudowane działki rekreacyjne oraz plac zabaw.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

2.1. Analiza zasobów miejscowości

Zasoby przyrodnicze

Sołectwo Szklana Huta leży na terenie Lipuskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wśród malowniczych jezior i lasów. Morfologia terenu i inne walory środowiska geograficznego sprzyjają rozwojowi turystyki na tym terenie.

Decydującą rolę w kształtowaniu rzeźby omawianego obszaru odegrała praca lądolodu skandynawskiego i jego wód roztopowych w okresie zlodowacenia plejstoceńskiego. Na obszarze gminy wydzielić można następujące formy geomorfologiczne decydujące o jego specyfice i charakterze:

- równiny sandrowe,
- wcięte w powierzchnie sandrowe rynny subglacjalne,
- zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie,
- fragmenty wysoczyzny morenowej.

Ochrona przyrody

Obszar całego sołectwa leży w Lipskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, który obejmuje zalesione równiny sandrowe z licznymi jeziorami rynnowymi. Całe sołectwo znajduje się także na terenie Natura 2000 obszar specjalnej ochrony ptaków OSO „Bory Tucholskie”. Teren sołectwa obejmuje także projektowany Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”.

W lasach Leśnictwa Płociczna na terenie sołectwa leży głaz narzutowy „Diabelski Kamień” o obwodzie 7 m. We wsi znajdują się 2 kolony zwyczajne, które proponuje się objąć ochroną.

Wśród zbiorowisk roślinnych na terenie sołectwa przeważają lasy - bory mieszane i świeże.

Dziedzictwo kulturowe

Ludność wsi Szklana Huta odznacza się wysokim poziomem samoświadomości etnicznej. Na terenie sołectwa znajduje się stanowisko archeologiczne – huta szkła z przełomu XIX i XX wieku.

Obiekty i tereny

Przez sołectwo Szklana Huta przebiega Lipuska Trasa Rowerowa, która rozpoczyna się i kończy w Lipuszu.

Nad Jeziorem Trawiki znajduje się miejsce plażowania, a we wsi plac zabaw.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZKLANA HUTA

Infrastruktura społeczna

We wsi brak jest elementów infrastruktury społecznej. Gmina obecnie dysponuje budynkiem, który planuje się przekształcić na świetlicę wiejską.

Infrastruktura techniczna

Przez teren sołectwa Płocice przebiega droga powiatowa:

- droga Nr 2401G– Lipusz – Tuskowy

oraz drogi gminne:

- droga Nr 184016G Tuskowy od drogi powiatowej – Szklana Huta,
- droga Nr 184017G Szklana Huta – Krosewo – do granicy gminy w kierunku miasta Kalisz,
- droga Nr 184018G Szklana Huta – do drogi wojewódzkiej w Lipuskiej Hucie,
- droga Nr 184021G Tuskowy od drogi gminnej 184008G – Trawice,
- droga Nr 184022G Szklana Huta od drogi gminnej Nr 184018G – Wyrówno –
– Szwedzki Ostrów,

a także linia kolejowa relacji Chojnice – Kościerzyna, lokalna, planowana do modernizacji jako linia o podstawowym znaczeniu dla województwa na odcinku Gdynia-Kościerzyna-Lipusz.

Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

Na terenie sołectwa brak jest obecnie podmiotów gospodarczych.

Rolnictwo

Poza dominującą rolę jaką odgrywa w gminie gospodarka leśna gmina jest również rolniczo-turystyczna. Klimat gminy jest bardzo niekorzystny dla wegetacji roślin z uwagi na występujące przymrozki późną wiosną i wczesną jesienią oraz częste susze w okresie wegetacji. W klasie IV b jest około 3% użytków rolnych, 96,6% gleb to gleby klasy V i VI. Zarysowujący się zmniejszający trend powierzchni gospodarstw rolniczych (obecnie średnia gospodarstwa wynosi 6,5 ha), brak wykształconej specjalizacji w produkcji roślinnej i zwierzęcej, poziom wykształcenia użytkowników gospodarstw powoduje niską opłacalność tej gałęzi produkcji. Z tego względu większość rolników szuka alternatywnych źródeł dochodu, wielu widzi swoją szansę w produkcji biodynamicznej oraz rozwoju agroturystyki. Analizując mapę glebowo-rolniczą dla obszaru gminy Lipusz należy stwierdzić, iż gmina jest terenem o słabych glebach. Największy udział posiadają gleby kompleksu 7 (żytni bardzo słaby) i kompleksu 6 (żytni słaby). Gleby te wskazane są do zmiany użytkowania na nierolnicze, ze względu na bardzo małą wartość agroekologiczną i wynikającą z tego

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZKLANA HUTA

niewielką ekonomiczną opłacalność upraw. Płaty gleb charakteryzujących się 7 kompleksem przydatności rolniczej gleb, występują przeważnie w sąsiedztwie kompleksów leśnych, bardzo często stanowią polany śródleśne. Największy udział w strukturze zasiewów zajmują zboża (48,9%), w czym dominującą uprawę stanowi żyto, w dalszej kolejności mieszanki zbożowe, owies oraz pszenżyto.

Kapitał społeczny i ludzki

Mieszkańcy gminy Lipusz posiadają bardzo duży potencjał zarówno kapitału społecznego jak i kapitału ludzkiego. W ramach Pomorskiego Programu Odnowy Wsi zorganizowali dla siebie i przybywających tu turystów miejsce plażowania nad Jeziorem Trawiki oraz plac zabaw we wsi Szklana Huta.

OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON SOŁECTWA LIPUSZ

SŁABE	MOCNE
<p>Brak terenów pod inwestycje gospodarcze. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, szczególnie baza noclegowa. Niewielkie rozdrobnione gospodarstwa rolne. Zły stan dróg gminnych. Duży odsetek bezrobotnych wśród kobiet. Brak infrastruktury społecznej – całorocznego miejsca spotkań mieszkańców. Peryferyjne położenie. Brak miejsc pracy po za rolnictwem. Słabo rozwinięta komunikacja publiczna. Niskie dochody mieszkańców. Uboga oferta spędzenia czasu wolnego. Słabo zagospodarowana przestrzeń publiczna.</p>	<p>Atrakcyjny krajobraz pojezierza, urozmaicona rzeźba terenu, lasy i jeziora. Walory przyrodnicze, obszary chronione. Ciekawa historia miejscowości. Szlak turystyczny - Lipuska Trasa Rowerowa. Duża świadomość tożsamości regionalnej Kaszubów. Plaża z kąpieliskiem. Przystanek PKP. Ciekawa historia – pozostałości po hucie szkła</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Możliwość uzyskania wsparcia ze środków unijnych, Aktywność i duże zaangażowanie społeczne mieszkańców. Rozwój turystyki wiejskiej, agroturystyki oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu – ekologia, naturalne otoczenie, dziedzictwo kulturowe, folklor Wzrost zainteresowania obszarami wiejskimi jako miejscem zamieszkania i spędzania czasu wolnego.</p>	<p>Ograniczone możliwości rozwojowe ze względu na położenie gminy Lipusz na terenie Lipuskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Obszar Natura 2000. Wzrost bezrobocia. Marginalizacja obszarów wiejskich w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej. Migracja młodych dobrze wykształconych mieszkańców do ośrodków miejskich. Niski przyrost naturalny. Dewastacja środowiska naturalnego. Światowy kryzys gospodarczy.</p>

OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

1. Adaptacja budynku na świetlicę wiejską

Cel: poprawa jakości życia, zaspokajanie potrzeb kulturalnych.

Przeznaczenie: miejsce spotkań dzieci i młodzieży oraz dorosłych

Zakres:

- Przebudowa budynku
- Zakup mebli
- Zakup sprzętu audiowizualnego
- Zakup gier

Harmonogram realizacji: lata 2010-2013

Koszt: 150 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

2. Modernizacja plaży i kąpieliska

Cel: poprawa jakości życia, wzrost atrakcyjności turystycznej.

Przeznaczenie: utworzenie miejsca do rekreacji dla turystów i mieszkańców.

Zakres:

- Urządzenie plaży
- Urządzenie parkingu i dojścia
- Wyposażenie w elementy małej architektury, ławki, kosze itp.
- Budowa parkingu i dojścia do plaży
- Odnowa pomostów

Harmonogram realizacji: lata 2010 - 2016

Koszt: 150 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

3. Modernizacja placu zabaw

Cel: poprawa jakości życia

Przeznaczenie: miejsce rekreacji dla dzieci i spotkań dla dorosłych

Zakres:

- Wykonanie ogrodzenia
- Montaż urządzeń
- Zagospodarowanie terenu,

Harmonogram realizacji: rok 2013

Koszt: 30 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

4. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Szklanej Hucie

Cel: poprawa jakości życia, wzrost atrakcyjności miejscowości

Przeznaczenie: miejsce spotkań mieszkańców wsi, położone w centrum miejscowości przy planowanej świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw. Są to miejsca najczęściej odwiedzane przez mieszkańców.

Zakres:

- Wykonanie chodnika
- Budowa przystanku autobusowego
- Budowa oświetlenia
- Zagospodarowanie miejsc zieleni i skwerów

Harmonogram realizacji: rok 2015-16

Koszt: 80 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

5. Organizacja festynów letnich

Cel: poprawa jakości życia, wzrost atrakcyjności miejscowości

Przeznaczenie: imprezy skierowane do mieszkańców i turystów

Harmonogram realizacji: lata 2009-2016

Koszt: 15 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Programy pomocowe

6. Zajęcia w świetlicy wiejskiej

Cel: poprawa jakości życia, zaspokajanie potrzeb kulturalnych.

Przeznaczenie: zajęcia skierowane do dzieci młodzieży i dorosłych

Zakres:

- Kółka zainteresowań dla dzieci
- Kursy dla dorosłych i młodzieży
- Spotkania seniorów
- Konkursy dla dzieci i młodzieży

Harmonogram realizacji: lata 2011-2016

Koszt: 25 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Programy pomocowe

7. Budowa drogi do Szklanej Huty

Cel: poprawa jakości życia mieszkańców

Przeznaczenie: komunikacja drogowa

Zakres:

- Wytyczenie drogi
- Wykonanie podbudowy
- Ułożenie nawierzchni

Harmonogram realizacji: lata 2015 - 2016

Koszt: 1 000 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

8. Budowa wodociągu i kanalizacji

Cel: poprawa jakości życia mieszkańców oraz poprawa stanu środowiska

Przeznaczenie: dostarczania wody i odbiór ścieków

Zakres:

- Budowa wodociągu
- Budowa kanalizacji sanitarnej z przepompowniami

Harmonogram realizacji: lata 2010 - 2015

Koszt: 1 000 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

9. Remonty dróg gminnych na terenie sołectwa

Cel: poprawa jakości życia mieszkańców

Przeznaczenie: komunikacja drogowa

Zakres:

- Profilowanie
- Utwardzanie
- Wałowanie
- Odwadnianie

Harmonogram realizacji: lata 2010 - 2016

Koszt: 300 000 zł

Źródła finansowania:

- Środki własne
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Przewodniczący Zebrania Wiejskiego

Michał Piankowski